

РЕШЕНИЕ

№ 13

гр. В. 11.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – В., II-РИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: С. Ж. С.

Членове: Г. П. Й.
Н. Д. Н.

при участието на секретаря В. В. У.
като разгледа докладваното от Н. Д. Н. Въззивно гражданско дело № 20231300500332 по описа за 2023 година

Производството е по реда на Дял втори, Глава двадесета ГПК /въззивно обжалване/.

Подадена е въззивна жалба от П. М. П. с ЕГН ***** с. Н. чрез адвокат пълномощник Л. С., със съдебен адрес гр.В., срещу Решение № 43 от 12.06.2023г по гр дело № 20221330100155 по описа за 2022г на Кулски районен съд, с което е отхвърлен предявеният от П. М. П. с ЕГН ***** против Т. Б. М., ЕГН: *****, Н. М. П. с ЕГН: ***** и П. М. П. с ЕГН: ***** иск по чл.227, ал.1, б.„в“ 3ЗД и П. М. П. е осъден да заплати на Т. Б. М. разноски по делото в размер на 3467.60 лева.

Въззивникът сочи, че решението е неправилно, необосновано, постановено при съществени нарушения на материалните и процесуални правила и норми. Излага, че съдът в нарушение на чл. 227, ал. 1 б. "в" от 3ЗД и анализа на понятието „трайна нужда“, даден в ТР № 1 от 21.10.2013 г. по т. д. № 1/2013 г. на ОСГК на ВКС ; в Решение № 432 от 22.01.2014 г. на ВКС ; в Решение № 275/26.03.2009 г., по гр. д. № 5837/2007 г., на IV г.о.ВКС и др, приел, че ищецът има право да доказва трайна нужда само в месеците юли и декември 2021 - месеците, в които е поискал издръжка от надареното лице .Отказът на съда да допусне доказателствата извън месеците юли и декември 2021г , връщането на медицинска документация на ищеца - след като е извън двата месеца юли и декември 2021г , събиране на доказателства относно невъзможността на ищеца да плаща консумативи, да си подsigурява храна и

лекарства, да се справя сам с битовите си ежедневни нужди, довело до препятстване на ищеца да ангажира каквито и да било доказателства за трайната нужда, каквато е била налице.

Производството по делото било проведено при съществени процесуални нарушения, свързани с отказ на съда да се задават въпроси на свидетелите извън периода от двата месеца на юли и декември 2021г . В нарушение на закона съдът не е приел, че периода, в който следва да се установи трайна нужда на ищеца от издръжка, здравословното му и материално състояние не са само двата месеца на отправена покана до надареното лице - доказано през месец декември 2021г , а е периода от отправяне на поканата и до устните състезания пред КРС, като се позовава на Решение № 473 от 20.01.2012 г. на ВКС по гр. д. № 263/2011 г., IV г. о., ГК, докладчик съдията А. Б. чл. 290 ГПК .

Ищецът изрично бил заявил в исковата си молба и допълнителната молба , че здравословното му състояние се е влошило към момента на подаване на исковата молба поради това, че не е заведен изобщо на лекар навреме, след изричното искане от сина си през месец декември 2021г, както и че няма пари за въглища, за ел.енергията и за лекарства. Счита, че за да е налице отказ от даване на поисканата издръжка не е необходимо същият да е изричен и категоричен.

Неправилно Съдът бил посочил в мотивите си, че ищецът иска издръжка под формата на грижи и не прави разлика между двете , като жалбоподателят се позовава на практика на ВКС -Решение № 1155/30.12.2008 г. по гр. д. № 3650/2007 г., на III г. о.).. Определение № 1172 от 22.10.2013 г. на ВКС по гр. д. № 2569/2013 г., IV г. о., ГК,

Твърди се необоснованост на решението, при липса на мотиви относно факта, че с акта на дарение ищецът се е лишил от възможността да иска каквато и да било социална помощ съгласно Закон за социалното подпомагане.

Съдът изобщо не бил анализирал показанията на свидетелите на ищеца относно поисканата издръжка приживе от надареното лице през месец декември 2021г .

Счита се от жалбоподателя, че в нарушение на чл.227 от ЗЗД и ГПК периодът, в който следва да се установи трайна нужда на ищеца от издръжка, здравословното му и материално състояние не са само двата месеца на отправена покана до надареното лице , а е целият период, описан в исковата молба от влошаване на здравословното му състояние след прекаран Ковид 19 през февруари, след отправената покана за даване на издръжка през месец декември 2021г и до датата на устните състезания пред КРС .

Иска се отмяната на Решение № 43 от 12.06.2023г по гр. дело № 20221330100 155 по описа за 2022г на КРС и постановяване на ново , с което бъде отменено дарение на земеделските земи, обективизирано в нот. акт за дарение на имоти № 88, том II, рег N° 1230, нот. дело 234 / 2021г на Нотариус Б. вписан вх рег № 882 от 30.06.2021г, акт 98, том II, дело 230 / 30.06.2021г на Служба по вписвания - гр. К. Моли за разносните по делото.

В срока по чл.263 ГПК е постъпил отговор от въззиваемите Н. М. П. и П. М.

П. чрез адвокат- пълномощник К. А., които не оспорват подадената въззивна жалба, в който считат въззивната жалба за основателна. Излагат, че и двамата въззиваеми П. М. и Н. М. живеят в чужбина и не са в състояние да дават издръжка и да се грижат за П. М. , а Т. Б. се върнала в гр В., където живее.

Въззиваемата Т. Б. М., чрез пълномощник -адвокат В. Д. в отговор излага, че жалбата е напълно неоснователна Сочи, че липсват посочените от въззивника нарушения на материалния и на процесуалния закон, и необоснованост, обуславящи неправилност на постановеното решение . В съответствие с нормата на чл. 153 и чл. 154 ал.1 от ГПК, се излага, че РС - К. не е допуснал процесуално нарушение като е приел, че доказателствата, които следва да се събират са само по отношение на твърдяната от ищеца нужда само за посочените времеви периоди, не и за друг период от време и именно само за доказването на тези факти е допуснал събиране на доказателствени средства и доказателства, защото за други е неотносимо. Самият ищец в проведеното първо по ред с.з. се отказал от поисканите от него две съдебни експертизи.

Счита, че ищецът е въвел за първи път във въззивната жалба довод, че с акта на дарение ищецът се е лишил от възможността да иска каквато и да е било социална помощ съгласно Закона за социално подпомагане, поради което и предвид преклузията и действието на концентрационното начало в гражданския процес (чл. 143, ал. 2, чл. 147 ГПК), правилно съдът не се е произнесъл.

Излагат се доводи от въззиваемата, че в хипотезата на предявен иск срещу наследниците на надареното лице, каквато е настоящата, още приживе за надарения следва да настъпи правно задължение за даване на издръжка на надарилото го лице, за да може същото да премине по силата на наследственото правоприемство към наследяващите го лица, тъй като те не са страни по облигационната връзка, възникнала по силата на договора за дарение. Наследниците (на надарено лице при предявен иск за разваляне на дарение) имат законово задължение да плащат на дарителя издръжка, само при положение, че преди това дарителят е поискал такава издръжка от надареното лице и той я е давал, поради което за наследниците на надареното лице, което то е починало преди дарителят, възниква законовото задължение също да дължат издръжка на дарителя.

Иска се да бъде оставено в сила обжалваното решение и да бъдат присъдени направените разноски за въззивното производство.

Пред въззивната инстанция не са събирани нови доказателства.

Видинският окръжен съд ,след като взе предвид събраните по делото доказателства и доводите на страните, прие за установено от фактическа страна следното :

Ищецът П. М. П. с ЕГН ***** с. Н. чрез адвокат Л. С. е предявил иск срещу Т. Б. М. с ЕГН *****, Н. М. П. и П. М. П. за отмяна на дарение, материализирано в нот акт за дарение на имоти N 88, том II, per № 1230, нот.дело 234 / 2021г на Нотариус Б. вписан вх.рег. N 882 от 30.06.2021г, акт 98, том II, дело 230 / 30.06.2021г на Служба по вписвания - гр. К., с който прехвърлил на сина си М. П. М., наследодател на ответниците, земеделски

земи и гори, представляващи ПИ с идентификатор № 15415.263.32, с административен адрес село Г. , местност „ Гърбовец „ - дървопроизводителна гора с площ от 17 719 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.87.2, с административен адрес село Г. , местност „ Джуглата „ - НИВА , трета категория ,с площ от 5603 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.121.5 , с административен адрес село Г. , местност „Пилат НИВА, трета категория ,с площ от 15408 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.185.5 , с административен адрес село Г. , местност „Пилат НИВА, трета категория ,с площ от 4001 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.185.6 , с административен адрес село Г. , местност „Пилат НИВА, трета категория ,с площ от 3501 кв.м; ПИ с идентификатор № 15415.185.7 , с административен адрес село Големаново , местност „Пилат НИВА, трета категория ,с площ от 17007 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.124.26 , с административен адрес село Големаново , местност „ Гърбовец „ - НИВА, трета категория ,с площ от 8002 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.91.21, с административен адрес село Г. , местност „ Корията „ - НИВА, трета категория ,с площ от 4736 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.102.16, с административен адрес село Г. , местност „ Корията „ - НИВА, пета категория ,с площ от 6702 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.103.1, с административен адрес село Г., местност „ Корията „-НИВА, трета категория ,с площ от 8001 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.103.37, с административен адрес село Г. , местност „ Корията „-НИВА, трета категория ,с площ от 7184 кв.м.; ПИ с идентификатор N9 15415.263.21, с административен адрес село Големаново , местност „ Гърбовец „ - дървопроизводителна ГОРА, с площ от 6002 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.253.11, с административен адрес село Г. , местност „ Райков Соват „ - дървопроизводителна ГОРА, с площ от 11003 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415.255.32, с административен адрес село Г. , местност „ Райков Соват „ - дървопроизводителна ГОРА , с площ от 17005 кв.м.; ПИ с идентификатор N° 15415.102.21 с административен адрес село Г. , местност „ Корията „-НИВА, пета категория, с площ от 9003 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415. 92.11 с административен адрес село Г., местност „ Корията „-НИВА, трета категория, с площ от 15004 кв.м.

ПИ с идентификатор № 15415. 101.56 с административен адрес село Г., местност „ Корията „-НИВА, трета категория, с площ от 12004 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415. 53.25 с административен адрес село Г. , местност „ Райков Соват „-НИВА, трета категория, с площ от 3701 кв.м.; ПИ с идентификатор № 15415. 149.14 с административен адрес село Г., местност „ Райков Соват „ - НИВА, трета категория, с площ от 7003 кв.м.

Твърди се от ищеца, че преди акта на дарение провел разговор със сина си, като заявил, че единствено на него разчита да го гледа и издържа и да бъде до баща си . Ищецът заявил, че не желае да бъде гледан и издържан от съпругата на сина си и първи ответник Т. Б. . Поради това, взели решение да му дари имотите, а не да му ги продава срещу гледане и издръжка ,за да са само негови и за неговите деца . Дарил земеделските земи и гори, за да може само сина му да разполага с тях и да ги предаде на внуците му, и освен тях друг да няма достъп. Докато били собственост на ищеца, наема от земите и

продажбата на дървата от гората ги давал на сина си за строежа на апартамента във В. По негови сметки над 30 000лв. Няколко пъти , след като дарил имотите, поискал сина му да му купи лекарства, но той отговорил, че няма пари , като преведат пенсията на ищеца щял да му купи. Синът му починал на 28.03.2022г Не е искал издръжка от ответниците след смъртта на сина си. Пенсията, която получава, не е достатъчна да покрие нуждите си, както и да наеме друго лице да се грижи за него.

С молба вх.№1164/17.10.2022г. конкретизира, че към края на юли 2021 помолил сина си да го заведе на лекар и да му купи лекарства, който му отговорил, че няма финансова възможност , и когато получи пенсията ще го направи. През декември 2021г. отново се обадил на сина си, който му казал да изчака след Нова година.

Иска да бъде отменено процесното дарение.

Ответниците Н. М. П. и П. М. П. не са подали отговор на исковата молба.

Ответницата Т. Б. М. в отговор е оспорила претенцията, като излага, че предявеният иск е недопустим, неоснователен и недоказан. Излага се, че процесът е симулативен, тъй като Т. М. в края на месец април 2022г. е депозирала пред РС - В. иск за делба на всички съсобствени между нея и децата на починалия М. М. - П. П. и Н. П.. В резултат на това е било образувано гр.д.5292 / 2022г. по описа на РС В. После е подала заявление за започване на процедура по медиация, с цел постигане на доброволно уреждане на отношенията между страните, но в процеса на преговори било заведено настоящото дело.

Излага, че искът е и неоснователен. Оспорват се изложените релевантни за правния спор факт и обстоятелства, както и доводите на ищеца. Излага се, че до момента на смъртта на съпруга са имали почтително и подкрепящо отношение към ищеца, който също имал положително отношение към ответницата и се радвал на сключения между сина му и ответницата брак. Оспорват се изложените от ищеца обстоятелства, че имало уговорка между ищеца и починалия, последният да го гледа и да се грижи за него, поради и което била извършена сделката - дарение; че синът на ищеца не се грижил за него и поставял условие за това да получи неговата пенсия или, че се притеснявал от своята съпруга - сега ответница; че починалия не се чувствал щастлив в брака си с Т. М.; че ответницата и починалия й съпруг не се отнасяли уважително към ищеца, не общували с него редовно, изолирали го; че ищецът е осигурявал парични средства на ответницата за жилище в гр. В; че Т. М. и съпругът й са получавали пенсията на ищеца и / или са разполагали с нея; че ищецът е имал нужда от издръжка / грижи за посочените в уточнителната молба времеви периоди и тя е била трайна; че ищецът е поискал издръжка / грижи за посочените в уточнителната молба времеви периоди, като не е могъл да се издържа трайно от свое имущество; че починалият М. М. - син на ищеца и съпруг на доверителката ми - е отказал даване на издръжка / грижи поискани от ищеца за посочените в уточнителната молба времеви периоди;

С оглед изложените факти и обстоятелства от страните и наведените

доводи съдът намира следното:

Не се спори между страните, че с договор за дарение от 30.06.2021г. , материализиран в Нотариален акт за дарение на имоти N 88, том II, рег № 1230, нот.дело 234 / 2021г на Нотариус Б., вписан вх.рег. N 882 от 30.06.2021г, акт 98, том II, дело 230 / 30.06.2021г на Служба по вписвания - гр. К. ищецът П. М. П. с ЕГН ***** с. Н. прехвърлил на сина си М. П. М., наследодател на ответниците, подробно описаните по-горе недвижими имоти, представляващи земеделски земи. М. П. М. починал на 28.03.2022г. Не се спори, и че първата ответница е преживяла съпруга, а втория и третия ответник са деца на починалия от предишен брак.

Самият ищец в молба вх.№1164/17.10.2022г. излага, че през февруари 2021г. бил болен от Ковид, и след боледуването не бил здравословно добре /стр.60-61 от делото/. И на 30.06.2021г., когато е сключен процесния договор не бил добре. Към края на юли 2021 помолил сина си да го заведе на лекар и да му купи лекарства, да му направят допълнително изследвания, тъй като е диабетик и състоянието му се влошило след прекарания вирус. Синът му отговорил, че няма финансова възможност, и когато получи пенсията ще го направи. През декември 2021г. не можел да вдига лявата си ръка и да свива пръстите си, отново се обадил на сина си, който му казал да изчака след Нова година.Към момента на подаване на молбата немал парични средства да си закупи въглища.

Видно от молба вх.№110/20.01.2023г. ищецът излага, че за периода 01.01.2021г.до 31.12.2021г. лично е получавал пенсията си от пощенски служител, който идвал ежесечно в сградата на кметството в Н.

В съдебно заседание от 08.02.2023г., протоколът от което е допълнен с протоколно определение от 17.03.2023г. , ищецът в обяснения излага, че е шофирал през 2021г., когато му се е налагало, както и че е карал и преди, и сега, тъй като му е минало.

Свидетелите на ищеца М. -бивша негова съпруга сочи, че през декември 2021г. отишла да види ищеца, който и споделил, че не може да се облича, че има изтръпване и замайване на главата и има нужда от лекар. Няма пари , а някой трябва да плати , защото не може да се оправи. Обадила се на бившия си съпруг М. , който и казал, че му трябва около 2000 лева за лечение на баща му, не знае за какво точно.

Свидетелите на ответницата Б.- И.а, която е бивша съпруга на ищеца и майка на надарения и П.- син на ответницата Б. сочат, че след възстановяването на ищеца от боледуването от Ковид не знаят да има здравословни проблеми или усложнения. Поддържали са контакт с надарения П. и ответницата Б., които не са споделяли за здравословни проблеми, за проблем с ръката на ищеца. Свидетелят Попов посетил дома на ищеца за Великден 2021г.и не е забелязал проблем, ищеца се хранил сам без помощ от друг.

Свидетелката на ищеца М.- майка на ответниците П. и П. сочи, че ищецът е с диабет от дълги години, че знае от сина си, че дядо му има изтръпване на ръката. Отишла да види ищеца, който и споделил, че има проблем с ръката , не може да се облича, има изтръпване на ръката и замайване на главата.

Свидетелката М. , с чиято майка ищецът е първи братовчед, излага, че той от дълги години е с диабет. На Коледа преди 2022г. споделил с майката, че има проблем с едната ръка, че се обездвижва, тя го посъветвала да отиде на лекар, но месец по –късно не бил заведен . Споделял, че не му стигат парите, че пенсията му е почти минимална. Разговаряли , и че трябва да спазва хранителен режим, с оглед заболяването от диабет.

При така установената фактическа обстановка Съдът намира са установено от правна страна следното :

Съгласно чл. 269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението и по допустимостта му в обжалваната му част, а по всички останали въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

Въззивният съд не може да се произнася по основания за неправилност на въззивното решение, извън посочените във въззивната жалба, освен в случаите, когато прилага материалния закон, определяйки сам точната правната квалификация на предявените искове и на насрещните права и възраженията на страните. Вън от това той проверява само посочените в жалбата правни изводи, законосъобразността на посочените в жалбата процесуални действия и обосноваването на посочените в жалбата фактически констатации на първоинстанционния съд. В този смисъл е и установената задължителна съдебна практика, обективизирана в решения на Върховния касационен съд, постановени по реда на чл. 290 ГПК: решение № 57 от 12.03.2012 г. по гр. д. 212/2011 г. IV г. о.; решение № 230 от 10.11.2011 г. по гр. д. № 307/2011 г. II г. о., решение № 385 от 18.04.2012 г. по гр. д. № 1538/2010 г.

Съгласно задължителните указания и разясненията относно правомощията на въззивната инстанция предвид разпоредбата на чл. 269 от ГПК, дадени с т. 1 и мотивите към нея от тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. на ОСГТК, въззивният съд се произнася служебно само по въпросите относно валидността и процесуалната допустимост на първоинстанционното решение, а при проверката относно правилността на същото - само за приложението на императивни материално правни норми и когато следи служебно за интереса на някоя от страните по делото или за определени категории уязвими лица, като по останалите въпроси въззивният съд е ограничен от релевираните във въззивната жалба основания и в рамките на заявеното с нея искане за произнасяне от въззивния съд.

Обжалваното решение, предмет на настоящата проверка, е валидно и допустимо – постановено е от компетентен съд, съобразно правилата на родовата и местната подсъдност, от надлежен състав и в рамките на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма и е подписано. Депозираната срещу него въззивна жалба е подадена в преклузивния срок, от надлежна страна и при наличие на правен интерес, поради което е процесуално допустима.

Възражението на ответника Б. за симулативност на процеса са отхвърлени от първата инстанция ,липсва жалба в тази посока, поради което и съдът не ги обсъжда.

Разгледана по същество, въззивната жалба се явява неоснователна, поради следните съображения:

Първоинстанционният съд е сезиран с иск с правно основание чл.227, ал.1,б.“в“ ЗЗД, по който се е и произнесъл с крайния съдебен акт, като е отхвърлил претенцията. Приел е, че не е доказана трайна нужда от издръжка, както и да е поискана такава от ищеца. Районният съд е анализирал наведените факти и обстоятелства, доводите на страните и събраните доказателства, и е достигнал до обосновани и правилни правни изводи. Свидетелските показания са обсъдени, като правилно съдът е приел, че от същите не може да се направи извод за осъществяване на фактическия състав на мл.227, ал.1, б.“в“ ЗЗД.

С цел процесуална икономия, на основание чл.272 ГПК ВОС препраща към мотивите на първоинстанционния съд.

По конкретно наведените оплаквания в жалбата, съдът намира същите за неоснователни.

Предметът на доказване в процес с посоченото правно основание са обстоятелствата сключен ли е договор за дарение, възникнала ли е трайна нужда от издръжка за дарителя ищец след сключването на договора, отправено ли е искане от дарителя до надарения за даването и, има ли отказ от страна на надарения и оправдан или неоправдан е той. Издръжката се дължи само за периода, за който е поискана такава от ищеца.

Видно от изложеното от самия ищец, и показанията на посочените от него свидетели, същият боледува от диабет от дълги години, влошаването на здравословното състояние е започнало след прекарания вирус през февруари 2021г., преди сключването на 30.06.2021г на договора за дарение, от което не може да се направи извод за възникнала трайна нужда от издръжка след сключване на договора. От изложените обстоятелства, че през юли 2021г. се е почувствал зле, и е поискал да отиде на лекар, както и че през декември 2021г. не можел да си вдига ръката и да си свива пръстите, отново не може да се направи категоричен извод за наличие на трайна нужда от издръжка.

Дарителят следва да проведе пълно и главно доказване по отношение наличието на нужда от поисканата издръжка. Нуждата от издръжка на дарителя може да се изразява в недостиг на парични средства за покриване на най-разнородни потребности: например за прехрана, дрехи, покриване на консумативни разходи, лечение, квартира и пр. Тя може да се изразява още и в необходимост от непосредствена грижа, помощ, включително и от болногледач. Съдебната практика (р. № 473 от 20.01.2012 г. по гр.д. № 263 от 2011 г., IV г.о., ГК на ВКС) приема, че според ЗЗД преценката дали дарителят е изпаднал в трайна нужда от издръжка не е абстрактна, а зависи от конкретните нужди на дарителя с оглед начина му на живот, който той обикновено води. Наличието ѝ се преценява на плоскостта на житейските нужди на конкретния дарител, средствата, с които разполага той, реално съществуващите възможности за допълването им. Не може да се посочи точен икономически критерий, валиден по отношение на всички дарители, след като нуждите на всяко лице са индивидуални. Установеното от

съдебната практика съдържание на употребения от законодателя израз „издръжка, от която дарителят се нуждае“ е наличието на трайно материално затруднение, което дарителят би посрещнал, ако разполагаше с дареното имущество. Сочи се също така, че нуждата от издръжка по смисъла на чл. 227, ал. 1, б. „в“ ЗЗД се установява при съпоставка между средствата, с които дарителят разполага или може да ползва за съответните месеци, определени в цифрова величина, и конкретна сума, която му е необходима за покриване на специфичните му нужди.

В случая следва да се има предвид, че спорът по делото не е между дарителя и надарения, а между дарителя и наследниците на надарения, който е починал пред ипредявяване на иска. За да имат задължение последните, потестативното право за отмяна на дарението за дарителя, включващо всичките елементи, следва да е възникнало докато надарения е бил жив. Ако не е възникнало правото на дарителя, не е възникнало и задължение за издръжка на надарения наследодател, поради което и наследниците не са носители на правното задължение за издръжка – решение №894/19.02.2010г. по гр.д.№ 3132/2008г. на ВКС. Съотнесено към обстоятелствата в настоящия казус, моралното задължение следва да се е трансформирало в правно в периода 30.06.2021г. когато е сключен договора за дарение до 28.03.2022 г. когато е починал надарения.

Неоснователно е оплакването, че съдът се е ограничил само до двата месеца юли и декември 2021г., а е следвало да включи в предмета на делото и да разгледа по -дълъг период от време- датата на формиране на сила на присъдено нещо по делото, тъй като ищецът е посочил тези периоди, а и оглед изложеното по- горе по отношение на възникване на правото за отмяна на дарението в случая на починал преди предявяване на иска надарен, съдът законосъобразно е ограничил въпросите към свидетелите до този период.

Договорът за дарение следва да се разграничава от договорът за прехвърляне на правото на собственост срещу задължение за издръжка и гледане, който е двустранен, и при който приобретателят има задължение за издръжка и гледане. В настоящия казус е сключен договор за дарение, който е едностранен и не създава никакви правни задължения за надарения, включително и да дава издръжка на дарителя, а надареният има само морално задължение да бъде признателен на дарителя за направеното дарение. Това задължение за признателност има морален характер и произтича от разбирането на законодателя, че е в съгласие с морално-етичните норми дареният, който е облагодетелствуван от дарителя, да подпомогне същия, когато е в нужда (решение № 540 от 9.06.2009 г. по гр.д. № 1623 от 2008 г., IV г.о., ГК на ВКС).. Това морално задължение, в случай че настъпят нови юридически факти- наличие на възникнала трайна нужда от издръжка, отправено искане и неоснователен отказ от надарения се трансформира в правно задължение за даване на издръжка. Ако отказът е оправдан, отново не е налице проява на непризнателност по смисъла на чл.227, ал.1,б.„в“ЗЗД. В случай, че такава необходимост от издръжка не възникне, или не бъде поискана издръжка , задължението на надарения към дарителя си остава морално и неизпълнението му не е скрепено със санкция- ТР №1/2013г. от

21.10.2013г. по т.д.№1/2013г. на ОСГТК на ВКС.

Приемането на обратното, а именно, че през юли 2021г. , което е веднага след сключването на договора на 30.06.2021г. е възникнала трайна нужда за дарителя, би означавало да не се прави разлика между двата вида договори, което не е целта на законодателя и е превратно тълкуване на разпоредбите, уреждащи договора за дарение и отмяната му.

В закона липсва легална дефиниция на понятието “трайна нужда” като правна категория, но съдебната теория и критериите на практиката приемат, че “трайната нужда” е налице, когато дарителят не е в състояние сам да се издържа от притежаваните от него средства и имущества (Решение № 275/26.03.2009 г., по гр.д. № 5837/2007 г., на IV г.о. ВКС).Тя трябва да не е инцидентна, а да е с траен характер за определен период.

В случая, периодите, за които се твърди от ищеца, че е искана издръжка, и се съдържат в периода от сключване на договора 30.06.2021г. до смъртта на надарения 28.03.2022г. са м.07 и м.12. 2021г.

Ако издръжката е поискана след смъртта на надарения, неговите наследници не дължат издръжка, тъй като нямат морално задължение към дарителя да са му признателни за дарението и тъй като към момента на откриване на наследството наследодателят им (надареният по договора за дарение) все още не е имал „правно“ задължение да дава издръжка на дарителя, респ. след неговата смърт наследниците му не са придобили такова правно задължение (решение № 1031 от 30.12.2009 г. по гр.д. № 4849 от 2008 г., I г.о., ГК на ВКС, докладчик съдията Т. Г. решение № 263 от 9.06.2010 г. по гр.д. № 1082 от 2009 г.III г.о., ГК на ВКС).

Наследниците на надареното лице не са страни по облигационната връзка, поради което и те могат да бъдат носители на правното задължение, само ако издръжката е била поискана приживе на наследодателя т.е. фактите, трансформиращи моралното задължение на дарения, в правно задължение, са реализирани като основание за възникване на правното задължение за издръжка преди смъртта на надарения. Ако не е възникнало потестативното право – ако не е поискана издръжка от надарения и не е възникнала нужда у дарителя (при това преди смъртта на надарения), и самото право на отмяна няма да възникне преди смъртта на надарения и няма как да се упражни по отношение на наследниците на надарения.

За посочените периоди, предмет на делото се твърди само, че е налице трайна нужда от издръжка, но липсват доказателства за конкретна, отнасяща се до ищеца такава. Твърди се, че е поискано от ищеца да бъде заведен на преглед, което не обосновава трайна нужда.

Не се установява нито увеличение в обичайните разходи на ответника като последица от трайно влошено здравословно състояние в тези месеци, или поради възникване на други специфични нужди, нито намаляване на доходите на същия, което да доведе до инцидентно възникване на такава нужда, и то трайна. Липсват свидетелски показания в този смисъл за посочените периоди. Свидетелите излагат факти и обстоятелства, които не са относими към спора, тъй като излизат извън предмета на делото или не установяват твърдените от

ищеца обстоятелства за процесните периоди.

Самият ищец излага в молба вх.№ 170/ 01.02.2023г., че е имал нужда от грижи след излизане от болницата през март 2021г. след прекаран Ковид /което е преди сключването на договор за дарение на 30.06.2021г./ Представена е епикриза ИЗ 1358/2021г.от МБАЛ Св.Петка АД В. от болничното лечение през 03.2021г.,в която е отразено, че е изписан с подобрене, както и амбулаторен лист от 2023г., който също не установява обстоятелства, касаещи периода предмет на делото.

Неоснователни са доводите в жалбата, че е налице трайна нужда, която се твърди, че е съществувала след смъртта на надарения. Такава нужда не може да обоснове разваляне на дарението, поради изложеното вече, че по отношение на наследниците на надарения не съществува задължение, произтичащо от договора за дарение. Поради същите съображения законосъобразно съдът е отхвърлил и доказателствените искания за назначаване на съдебно медицинска и съдебно икономическа експертизи с поставените от ищеца задачи.

Неоснователни са доводите, че съдът не е изложил мотиви, че с акта на дарение ищецът се е лишил от възможността да иска помощи или болногледач от ДСП, тъй като такива не са въведени с исковата молба, но и това обстоятелство не е относимо към предмета на спора, както и ищеца е могъл да знае, че договорът за дарение не поражда задължения за надарения.

Решение № 473 от 20.01.2012 г. на ВКС по гр. д. № 263/2011 г., IV г. о., ГК, докладчик съдията А. Б. на което се позовава ищецът в жалбата, не е относимо към настоящия казус, тъй като касае отмяната на дарение по предявен от дарителя срещу надарения, а в настоящия случай, както бе отбелязано, надареният е починал преди предявяване на иска, и претенцията е предявена от дарителя срещу наследниците на надарения. Същото се отнася и до решение № 30 от 9.04.2010 г. на ВКС по гр. д. № 4215/2008 г., IV г. о., ГК, посочено в жалбата.

Правилно районният съд е достигнал до извода, че предявения иск е недоказан в основанието си и е отхвърлил същия, поради което решението следва да бъде потвърдено.

ПО ОТНОШЕНИЕ НА РАЗНОСКИТЕ

На основание чл.78, ал.1 ГПК следва да бъдат присъдени направените във въззивната инстанция разноски на ответника Т. Б. за адвокатско възнаграждение в размер 3000.00 лева, платени в брой, съгласно Фактура №0200000299/17.11.2023г и фискален бон от същата дата.

Поради горното , ВОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №43/12.06.2023г. по гр.д.№ 155/2022г. по описа на КРС.

ОСЪЖДА П. М. П. с ЕГН: ***** с адрес с.Н. да заплати на Т. Б. М.,
ЕГН *****, гр. В. разноси по делото в размер на 3000.00 лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок
от връчване на препис на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____